

Maastikust, kaardist ja rajast

Maastikust

Kaheteistkümnes TAOK rogain tuleb tagasi Põhja-Eestisse, tutvustades ühte orienteerumisele suhteliselt vähetuntud, kuid siiski tähelepanuväärset rannikumaastikku. Kuni kilomeetri kaugusel rannajoonest läbib maastikku rannikunõlva esimene astang, mis on kaardi lääneosas laugem, keskosas luiteline ja idaosas järsak. Ca 4-5 km sügavusel sisemaal jookseb rannikunõlva teine astang. Nende kahe nõlva vahele jääb tasane platoo. Rannikunõlva on endale sāngi uuristanud Vainupea, Selja ja Toolse jõed, kuid ka mitmed väiksemad ojad. Maastikul on mitmeid muljetavaldavaid vooluvee poolt uhutud sālkorge, millest mõni annab kanjoni mõõdu välja. Maastiku lääneosas, nõlvapealsel tasandikul asub Nõukogude Armee kasutuses olnud Rutja sõjaväelennuvāli, mida nüüd kasutab Kaitseliit lasketiiru ja harjutusväljakuna. Maastikule jäävad Eisma, Rutja, Karepa ja Toolse rannakulad. Rutja küla ulatub ka kaitsealuse Selja jõe põhjakalda niitudele. Piirkond on taastamas oma kunagist puhkeala renomeed, millest annavad tunnistust rannikupiirkonda ja Selja jõe põhjakaldale kerkivad uued majad ja suvilad.

Metsakooslused on maastikul väga erinevad. Leidub nõmme- ja palumetsi, loometsi ja soometsi, lammimetsi ja pangametsi. Lābitavus varieerub suurel skaalal alates väga heast ja lõpetades väga halvaga. Metsa lābitavus on halvem kaardi keskosas. Mitmel pool takistab lābitavust metsa tihedusest enamgi kõrge rohurinne. Ojade ja kraavide ümbruses on nõgest, alustaimestikust kohtab ka takjaid, karuputke, katkujuuri, sõnajalga jm. 2010.a. augustitormist annavad tunnistust kaardi lääneossa, Kiva ja Eisma külade piirkonda tekkinud suured raiesmikud. Suured tuulemurru alad on valdavalt raiutud, kuid üksikuid väiksemaid tuulemurru alasid on siiski veel jārel. Maastikul on tihe kraavivõrk. Kraavid on enamasti hõlpsalt ületatavad. Siiski on mõned koprategevuse vōi sadude tagajārjel veerohked kraavid, mille ületamiseks tuleb sobivat kohta otsida.

Kaardist

Tavapāraselt on tegemist 1:30000 mõõtkavas rogainikaardiga, mis on mārगतavalt tāpsem pōhikaardist, kuid ei pretendeeri orienteerumiskaartide tāpsusele. Reljeefi kujutamisel on kasutatud Lidari kõrgusandmeid. Kōrguste vahe kaardi ulatuses on 60 meetrit, ūhel nõlval kuni 30 meetrit. Mõned raiesmikud vōivad kaardilt puududa, samuti pole kaardil kōiki metsavāljaveo masinate jālgi. NB! Kaarti ei ole pōõratud magnetilise pōhjasuuna jārgi, s.t. magnetilised pōhjojoned ei ole paralleelsed kaardi servaga.

Rajast

Raja planeeringut on mõjutanud Keskkonnaameti poolt esitatud tingimused. Keskkonnaameti korraldusel ei ole KPsid paigutatud kaitsealuste linnuliikide pūsielupaikade ning kaitsealuste taimede vāriselupaikade aladele.

Keelualana (punase viirutusega) on kaardile mārgitud hobuste koplid Rutja külas. Koplite piirkonnas tuleb liikuda mōõda kaardile mārgitud teid. Paar tarastatud ala on nāidatud keelualadena ka vōistluskeskuse lāhedal ja kaardi idaosas. Keelatud on lābida ka hoonestatud alasid, mis kaardile on mārgitud samblaroheliseaga. Tähelepanelik tuleb olla Toolse, Karepa, Rutja ja Eisma külades. Liikuge kas mōõda kaardile mārgitud teid vōi mōõda kallasrada (10 meetrit veepiirist).

Selja jōge ūletab vōistluspiirkonnas vaid ūks sild Karepal. Lisaks on jōe ūletamiseks 2 soovituslikku kohta. Esiteks, jōe suudmes, vahetult kohas, kus jōgi suubub merre. Teiseks, kaardi lõunaosas, endise vesiveski juures asuv katkise silla koht, kus jōge saab lābida vanade sillapostide vahel olevaid betoonplaate mōõda. Mōlemas kohas jääb veetase alla pōlve.

Maastikku läbivad kohalikud teed on kitsad ja käänulised. Nende teede ääres liikumisel ja nende ületamisel tuleb olla ettevaatlik.

Metsa all on mõnel pool okastraati, sh lennuvälja ümbruses ja endiste karjamaade juures.

Maastikul on 2 joogipunkti. Looduslike ojade vee puhtuse kohta informatsioon puudub.

Kokkuvõttes, ilusa ilmaga pakub see maastik sportlike elamuste kõrval ka mitmeid huvitavaid rakursse sügisese Põhja-Eesti loodusse. Kui mõned etapid on ka kehvema läbitavusega, siis aitab risusemast metsast läbimurdmist nautida positiivne meeleolu ja õige, sh nõgesekindel riietus.

Lauri Leppik